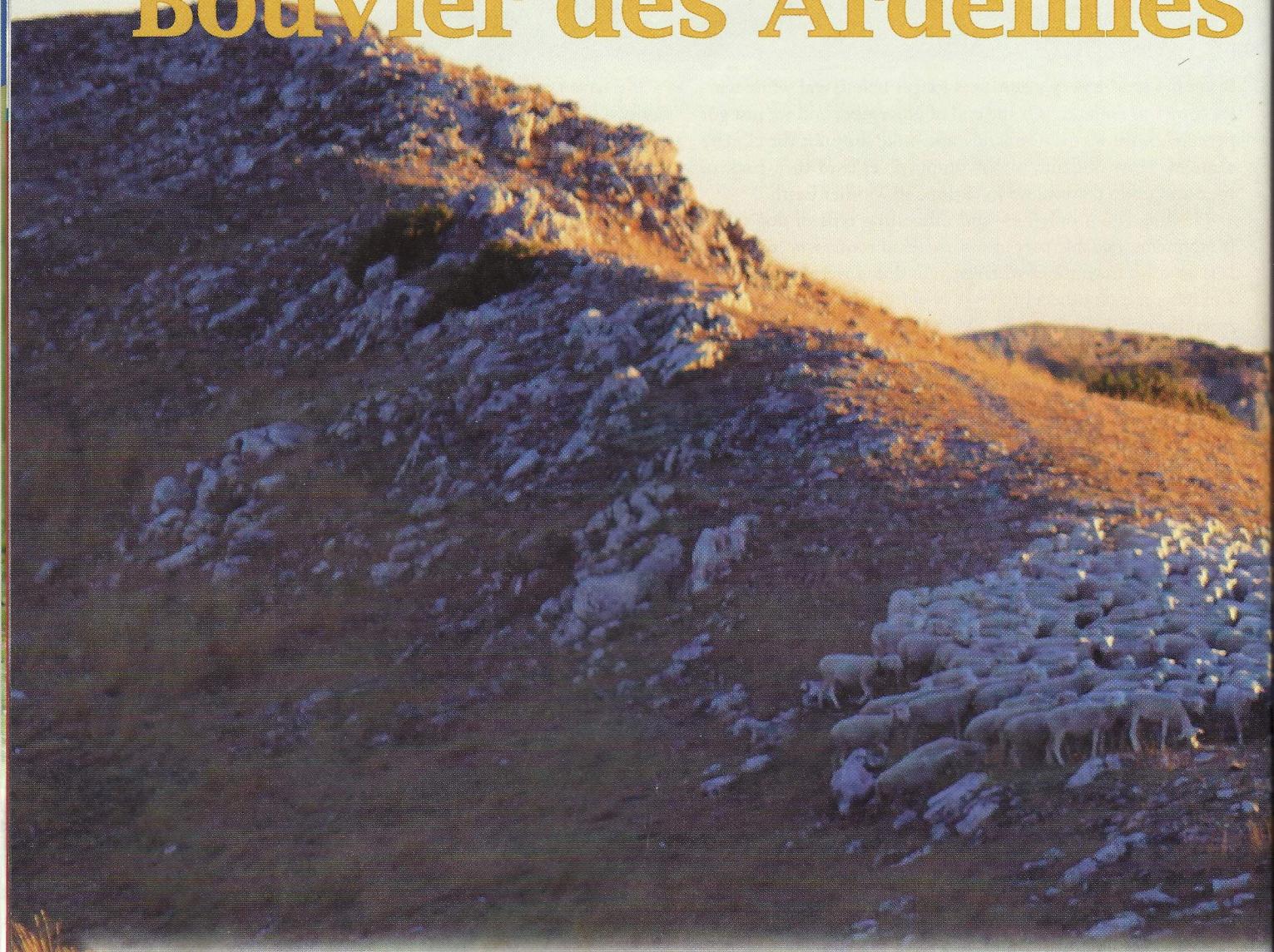

Bouvier des Ardennes

Teksti: Martina Aufrecht, Saksa

Kuvat: Martina Aufrecht ja
Philippe Haeyaert, Ranska

KUUSIVUOTIAS ARDENNIENKARJAKOIRAN JETTE katsahaa minuun. Korvat pystyssä, valppaan, se tarkkailee ympäristöään. Tänään siirrämme lampaat uudelle laidunalalueelle pieniin kylämme läpi kulkevaa tietä pitkin, ohittaen matkalla pihojen ja puutarhojen. Kun katson takaisin sen viisautta ja ikiaikaista paimennustietämystä täynnä oleviin ruskeisiin silmiin, on kuin se niissä sanoisi minulle: "Voit luottaa minuun, tähän työhön minut on tehty."

Ikiaikaisen rodun historia

Ardennienkarjakoiran juuret löytyvät Belgian ja Ranskan rajalta, Ardenneilta.

Molemmat maat, sekä Ranska että Belgia pyrkivät ottamaan rodun synnystä kunnian, mutta Belgia on maa, joka ehdotti reskisteriin sen ensimmäistä rotumääritelmää.

Tämän rodun jalostuksessa on aina ollut päämäääränä sen työominaisuuksien säilyttäminen: sen on pystytettyvä huolehtimaan lampaiden ja nautojen paimentamisesta ja tilojen vartioinnista. Raaka ilmasto, kova ja vaativa työ, hankalat maasto-olosuhteet ja taloudellisesti köyhä maatalousvaltainen synnyinalue vaikuttivat kaikki rodun kehittymiseen sellaiseksi kuin se on. Vain rotevimmät ja työeläimät yksilöt kykenivät karjan paimentamiseen näissä oloissa.

Se mikä saattoi olla tuhoisaa jalostukseen päämääärän tieltä karsittaville yksilöille oli loppujenlopuksi edaksi koko rotua ajatellen. Keskkokoinen tilakoira oli syntynyt; väsymätön ja monipuolinen

paimen joka pystyi suoriutumaan kaikista tilan päivittäisistä työtehtävistä. 1800-luvun loppupuolella rotua tarkastellessa voidaan todeta sen muistuttaneen ilmiasultaan muita ajalleen tyypillisiä karkeakarvaisia paimenkoiria.

On helppo havaita yhtäläisyys sen aikaisiin, muihin lampaita paimentavia rotuihin, kuten Picardien paimenkoiraan, Lakenois-rotuun ja Hollanninpaimenkoiraan. Ja kuten aina, paimenkoiraista puhuttaessa, virallisilla rotujen taustavaikuttajilla on niiden synnystä yhtä monta eri mielipidettä kuin on tulkitsejaakin.

1900-luvun alussa professori Reul löysi Tomin, yksilön, joka vastasi hänen ihannettaan täydellisestä karjakoirasta. Vuonna 1913 ryhmä Wallonin harrastajia perusti "Liegén yhdistyksen Liegén ja Ardennien alueen karjakorien kehittämiseksi" ja kirjasivat rodulle ensimmäisen

-Ardennienkarjakoira

sen virallisen rotumääritelmän perustuen Tomin edustamaan typpiin. 1923 S.R.S.H: (Société Royal Saint-Hubert) vahvisti ja lisäsi Ardennienkarjakoiran alkuperäisrotujen rekisteriinsä. Nämä rotu sai virallisen rotumääritelmänsä ja vakiinnutti asemansa.

Näyttelyissä kiertäminen tai pentujen rekisteröinneistä maksaminen ei kuitenkaan voineet vähempää kiinnostaa Ardennien alueen maanviljelijöitä. Eihän heillä edes olisi ollut varaa sellaiseen puuhasteluun! Niinpä viimeinen pentue rekisteröitiin v.1939.... siitä huolimatta Ardennienkarjakoira jatkoi työtään maataloilla.

Teollistuminen vähensi rajusti alueen maataloja, jolloin niiden mukana katosivat myös työtä tekevät koirat. Ardennienkarjakoira vaikutti tulleen matkansa päähän ja kuolleen sukupuuttoon. Oli täyttyä sattumaa että vuonna 1985 lyp-

sykarjatiloille järjestetyn tennimaidon keräilyn myötä koiraharrastajat pääsivät muutaman enemmän ja vähemmän Ardennienkarjakoiraan muistuttavan yksilön jäljille.

Tämä upea paimenkoirarotu oli siis sittenkin säilynyt, maanviljelijöiden vaalittua ja varjeltua rodun jalostuksessa edelleen tärkeimpänä ja ensisijaisena ominaisuutena koiriensa työkykyä.

Työkoiran ilmiasu ja luonteenpiirteet

Vuonna 1990 muutama kasvattaja alkoi jalostaa yhä tarkemmin rotumääritelmän kaltaisia yksilöitä aloittaen työnsä näistä Ardennien alueen linjoista. FCI tunnusti rodun 1996.

Nykyinen Ardennienkarjakoira on lihaksikas, keskikokoinen paimenkoira: tarpeeksi suuri pystykseen tekemään

vaikutuksen nautoihin mutta silti myös tarpeeksi nopea toimiakseen myös lampaille. Sen karva on karkea ja pörröinen, jotta se pärjäisi hyvin ja ympäri vuotisesti ulkotiloissa. Viikset ja pieni parrantynkä saavat sen näyttämään yrmeältä. Suuret, pystyt korvat heijastelevat hyvin sen jokaista mielentilaan.

Tööhäntä on monen muun paimenkoirarodun tapaan tälle rodulle tyyppillinen. Osa syntyy luonnontöpönä. Vaikka muissa roduissa kahden luonnontöpön yksilön jälkeläisissä voi esiintyä selkärankojen epämurodostumia, Ardennienkarjakoiraissa sitä ei ole milloinkaan havaittu. Tämän vuoksi pitkähäntäisiä koiria ei käytetä jalostukseen.

Tämän nelijalkaisen työnarkomaanin menneisyyttä tarkastellessa on helpoa ymmärtää sen luonteen ominaispiirteitä. Ardennienkarjakoira on aina ollut tilallisten työkoira, niinpä sen täytyi selvit-

Bouvier des Ardennes Jette

kaikista työtehtävistä: niin poispäinajosta, kokoamisesta kuin myös lauman varioinnista. Toisaalta sen pitää olla tarpeeksi itsenäinen ja päräjät myös hyvin omissa oloissaan kun tilatyöt oli tehty. Sen pitää pystyä maksimaaliseen työtätoon minimaallisella koulutuksella. Se on leikkisä ja itsepäinen, mutta myös äärimmäisen rohkea mitä tulee oman tilansa, ihmistenä ja laumansa puolustamiseen.

Ardennienkarjakoiran kanssa työskentely

Tapaaminen rodun kanssa oli rakkautta ensi silmäyksellä..mutta olin aivan hukassa ryhtyessäni tekemään töitä sen kanssa. Jetta oli ensimmäinen Ardennienkarjakoirani ja se teki kaiken minul-

le äärimmäisen helpoksi. Se on työominaisuusiltaan uskomaton ja rakastaa työkennellä minulle ja minun kanssani. Ja lauman lukemisen suhteen se on ollut minulle taitava opettaja.

Puhuttaessa Ardennienkarjakoirasta ei voi sivuuttaa henkilöä, joka on tehnyt vuosien työn esitelläkseen ja tehdäkseen rodun tunnetuksi myös Euroopan paimennusharrastajien keskuudessa. Ranskalainen ammattipaimen Philippe Haeyaert, rodun pitkänlinjan kasvattaja ja paimennuskouluttaja, on koirieni lisäksi kaksijalkainen esikuvani ja opettajani.

Ennen rodun kanssa työskentelemisen aloittamista on syytä visusti kuunella hänen neuvoaan -niin tein myös minä viisi vuotta sitten- ja teen yhä.

Bouvier des Ardennes Lotta

“Sen koko, nopeus ja ketteryys yhdistettynä rohkeuteen tekevät siitä sopivan sekä lampaille että nautakarjalle. Ardennienkarjakoiria ei ole BorderCollie- vaikka se on äärimmäisen älykäs ja nopea oppimaan, sillä on annettava aikaa kypsää rauhassa jotta se pääsee kehittymään parhaalle mahdolliselle tasolle.

Se on herkkä ohjaajansa käskyille mutta alkuvaiheessa sitä ei saisi rajoittaa tai pitää liian kovassa kurissa vaan suoda sillä mahdollisuus oppia vapaasti ja itsenäisesti. Muussa tapauksessa se menetää kiinnostuksensa aiheeseen tai siitä tulee epävarma. Kiinnitää tarkasti huomiota sen suunkäyttöön, sillä se on vahva koira eikä epäröi huomauttaa eläimiä herkästi hampaillaan mikäli laumassa asiat eivät tapahdu sen mielen mukaan.

Koska paimentaminen on työtä elävillä eläimillä meidän tulee kunnioittaa laumaamme emmekä voi sallia koiralta lampaiden tai nautojen tarpeeton puhremista. Koeta olla turhautumatta jos alkuvaiheessa koirasi lähtee kesken töiden lätkimään ja jättää sinut yksin.

Koirasi vain testaa sinua ja nyt on kiinni sinusta keksitkö ratkaisun pulmaanne. Juuri tuosta hetkestä riippuu ansaitsetko työpariksesi Ardennienkarjakoiran vai et.”

Tänä päivänä työskentelen kolmen koiran kanssa: Jetan -Belgialaisen työmyyrän, Riekan-urhean pikkumustan ja Lotan-perheemme lemmikkin kanssa.

Voin luottaa siihen, että joka ikinen päivä ne suoriutuvat työstään ilolla. Siihen ne on rakennettu, enkä antaisi pois yhtään työpäivää, jonka saan tehdä koirien ja lampaitten kanssa.

Lähteet: FCI-rotumääritelmä N171

Ardennienkarjakoiria

Jim Engel: *Bouvier des Ardennes*

The Bouvier des Ardennes

Jette, my six year old Bouvier des Ardennes, is looking at me. Her big ears pricked, she is watching the environment with alert expression... today we are walking the sheep to a new pasture... along the road through our little village... passing gardens and fields... And I look back into her brown eyes full of this wisdom and ancient knowledge of a herding dog just as if she is telling me: "Yes, you can rely on me, because this is, what I was made for"

History of an ancient herding breed

The origin of the Bouvier des Ardennes are the Ardennes, the border area between Belgium and France. Both, Belgium and France claime the origin of the breed for their countries... I don't know... but in fact... Belgium was the first to propose a standard.

This dog has always been selected for his working abilities, driving cattle and sheep and guarding the farms. The harsh climate, the hard specific work, the diffi-

cult terrain and the poverty of the region have all served to fashion his type. Only the most robust and most hardworking dogs were retained to drive the herds... What seemed to be bad for the individual turned out to be good for the breed: A medium sized farm dog was created, a tireless and versatile worker, for all purposes in the daily farmwork.

When we look at the Bouvier des Ardennes at the end of the 19th century he had the exterior appearance of a sheep dog with rough coat and also the expression was similar to that of the sheep dogs.

One can easily see the close relationship to the french Berger de Picardie, the belgium Lakenois and the Dutch Shepherd of this period. And as we often see in the history of working dogs, the canine authorities do have their own opinion...

At the beginning of the 20th century Professor Reul discovered Tom, the first example of his ideal type of a drovers' dog. In 1913 some Wallon fanciers founded "The Society of Liège for the

improvement of the drovers' dog from the provinces of Liège and the Ardennes" and drew up a proposed standard, according to the type of dog, represented by "Tom".

In 1923 the breed was recognized by the S.R.S.H. (Société Royale Saint-Hubert).

bert), was inscribed in the book of origins and the text of the standard was adopted.

But going on expositions, spending money to get their puppies registered, that was not in the interest of the farmers in the Ardennes. And how should they ever afford this?

In 1939 the last litter was registered... but...unconsidered of that...the Bouvier des Ardennes continued working on the farms.

The disappearance of many farms in the Ardennes during the industrialisation, diminished the number of working dogs. The Bouvier des Ardennes seemed to be extincted.

It was pure chance when in 1985, the collection of colostrum from milking herds led cynophiles to discover a few more or less typical Bouviers des Ardennes.

This great herding dog had survived, bred by farmers with care and respect for the herding abilities of this dog.

Look and Character of a working dog

In 1990 some breeders started to produce dogs which corresponded better to the type laid down in the standard and they began from these breeding lines in the Ardennes. 1996 the Bouvier des Ardennes was recognized by the FCI.

The Bouvier des Ardennes of nowadays is a well-muscled dog of medium size: big enough to impress cattle and quick enough to drive sheep.

The coat is harsh and tousled and allows the dog to live outside the whole year. A moustache and a little beard give a grumpy look. The big ears are upright and ready to show the dog's mood in every situation. Typical is the short tail, which we see often in herding breeds. Some are born tailless.

Although we find in other breeds deformed spines when mating two dogs with natural short tails, it is never seen in

the Bouvier des Ardennes. So dogs with long tail are not selected for breeding.

Looking at his history it is easy to understand the character of this four-legged workaholic:

The Bouvier des Ardennes is a farmer's dog so he has to cope with all the jobs on the farm: collecting, driving and guarding the stock, but on the other hand he has to care for himself when it's not working time. He has to work with maximum efficacy with a minimum of training. He is playful and curious, obstinate and extremely courageous, when it comes to defending his people, his stock and his territory.

Working with a Bouvier des Ardennes

It was love at first sight, when I met the Bouvier des Ardennes. But I was hopelessly lost, when I started working.... Jette was the first Bouvier des Ardennes, I started herding with...and she made

it so simple for me. She has a great instinct and she loves to work for and with me. And she was a good teacher, when it comes to learn reading the stock.

Talking about the Bouvier des Ardennes as a herding dog is not possible without talking about someone, who dedicated many years of his life to introduce the Bouvier des Ardennes to stock people all over Europe.

The french shepherd Philippe Haeyaert, breeder and trainer for Bouvier des Ardennes is still my two-legged teacher.... Before we start working with a Bouvier des Ardennes, we should listen carefully to his advices, as I did five years ago and still do:

"His size, speediness and agility as well as his extraordinary courage enable this dog to drive sheep and cattle. The Bouvier des Ardennes is not a Border Collie. Although he is interested very early in stock and he learns quickly, it takes some more time until he reaches his best level.

The Bouvier des Ardennes is very sensitive for his master's requests, so you should not keep a tight rein on him in the beginning, but letting him work as free as possible. Otherwise he will quickly loose interest or will become insecure.

Pay attention to his little bites, for he is a fearless dog and he will not hesitate to use his teeth when the results of his working do not correspond with his ideas of herding.

But: herding is working with living beings...we have to respect the creature and we are never allowed to let the dog bite a sheep or a cow without reason!

You should not be astonished, when in the beginning of your training, the Bouvier leaves the terrain. He tests his master and now it is up to you to find a good answer. And from this moment, you will know whether you deserve to work with a Bouvier des Ardennes."

Today I am working with three Bouviers des Ardennes: Jette, my belgium working girl, Rieka my courageous lit-

tle black devil and Lotta, our pet of the family. They are doing all the work with my sheep reliable and every day with great joy. That's it, what they were made for and I won't miss a single day with my dogs and my sheep...

**Written by:
Martina Aufrecht, Germany
Photos by: Martina Aufrecht and
Philippe Haeyaert, France**

Sources: FCI-Standard N°1/1
The Bouvier des Ardennes
The Bouvier des Ardennes by Jim Engel

